

Trygge fællesskaber i dansk

Tema: Pressefoto med energi

Læringsmål

- Vi styrker relationerne i klassen via fælles aktivitet og gruppearbejde.
- Vi skaber mulighed for, at alle kan bidrage fra det niveau, de er og lykkes med det, de er.

Fælles mål

- Fremstilling: Eleven kan organisere samarbejde om fremstilling.
- Oplevelse og indlevelse: Eleven har viden om æstetisk sprogbrug.
- Kommunikation: Eleven kan deltage aktivt, åbent og analytisk i dialog.

6 lektioner.

Baggrund

I dag er vores liv fyldt af fotos, som vi bruger til at kommunikere med i dagligdagen. Billeder af hverdagens små begivenheder, som bliver taget og slettet igen. Og billeder der understøtter oplevelser og bliver gemt som minder for livet i kamerarullen.

Billeder bliver også brugt strategisk. I journalistikken bliver pressefotos brugt til at dokumentere nyheder og begivenheder – og til at fremkalde følelser og holdninger hos beskueren.

Arbejdet med pressefotos giver mulighed for at engagere eleverne i aktuelle emner. Jeres arbejde kan give eleverne redskaber til at forholde sig kritisk og reflekteret til journalistiske virkemidler.

Sådan gør du:

Introduktion

Fortæl eleverne, at I skal arbejde med et lille forløb om pressefoto. I skal kigge kort på, hvad eleverne selv har på deres kamerarulle, og hvad der adskiller privatfotos fra pressefoto. I kommer også omkring presseetik. Til slut skal eleverne selv skabe et (presse)foto i grupper og slutte af med præsentation for klassen.

Aktivitet 1: Om pressefoto

Snak i klassen om, hvad et pressefoto er. Fortæl dem blandt andet, at et pressefoto kan bruges til at dokumentere og formidle nyheder, begivenheder og historier til offentligheden. Et pressefoto er en del af en virkelighed, men ikke hele virkeligheden. Pressefotoet kan indfange et øjeblik og er god til at fremkalde holdninger eller følelser. Kom ind på, at pressefotoet kan være nøje tilrettelagt af fotografen.

Tal også om at en pressefotograf er underlagt etiske regler, og hvad de består af. Vis dem filmen og læg op til at tale fælles om, hvor tæt man må gå på personer, når man tager et foto.

Sig til eleverne, at de skal tage stikord til videoen undervejs. Saml op med en snak om, hvad god presseskik er, og hvilke forpligtelser man har som journalist.

Link til film om presseetik: https://www.youtube.com/watch?v=7iww_pOgL68

Aktivitet 2: Årets pressefoto 2018

Fælles snak om pressefotoet: **Årets Pressefoto 2018 med Phillip May og Reality Awards**. Du finder pressefotoet og juryens begrundelse her: <https://journalisten.dk/arets-pressefoto-er-fundet-se-alle-vinderne-her/>

Start med at læse juryens begrundelse højt i klassen.

Stil spørgsmål til teksten i klassen:

- Hvordan bliver reality-verdenen beskrevet i teksten?

Gå tættere på billedet – skriv spørgsmål på tavle:

- Hvorfor har det vundet?
- Hvad ser vi på billedet (historien)?
- Hvilken energi er der (høj/lav), og hvad skaber energien?
- Hvilken stemning er der i billedet, og hvad understøtter stemningen?
- Hvad er meningen og hensigten med billedet?

Saml op på snakken og sammenhold juryens bedømmelse med billedets udtryk: Hvordan kommer energien til udtryk i billedet? Hvilke virkemidler bliver brugt – fx farver, lyssætning, perspektiv, bevægelse? Hvilke følelser fremkalder billedet – både ved første øjekast og ved nærmere beskuelse?

Eleverne kan bruge denne opmærksomhed på, hvordan man kan skabe energi i et billede, når de skal lave deres eget foto senere.

Aktivitet 3: ENERGI i fotoet

Tidsforbrug 15 min. Struktur: Dobbeltcirkel (forklaring herunder).

Eleverne danner nu dobbeltcirkel, og alle i ydrecirklen får et foto fra bilaget. Eleverne skal samtale om de samme spørgsmål fra aktivitet 2:

- Hvad ser vi på billedet (historien)?
- Hvilken energi er der (høj/lav), og hvad skaber energien?
- Hvilken stemning er der i billedet, og hvad understøtter stemningen?
- Hvad er meningen og hensigten med billedet?

Dobbeltcirkel: • Halvdelen af eleverne danner en cirkel og vender ryggen mod cirkelns centrum. Den anden halvdel danner en cirkel udenom således, at hver elev står ansigt til ansigt. Eleverne samtaler om spørgsmålene. På signal fra dig rykker eleven i ydrecirklen én plads til højre samtidigt med, at billedet rækkes én plads til venstre. Gentag processen.

Lav en fælles opsamling i klassen, hvor I drøfter billederne. Fremhæv dem på tavlen. Tal om spørgsmålene og kom også ind på perspektiv og farver.

Forslag til spørgsmål I kan drøfte i opsamlingen:

- Er energien lige høj i alle billeder?
- Hvornår er det godt at have høj energi i et billede, og hvornår er det bedre at den er lav? - Kan det fx være med til at underbygge en pointe i journalistens historie? Eller kan der være et ønske om handling eller nogle bestemte følelser hos beskueren?

OBS

Bemærk, at alle billeder i bilaget er AI-genererede fotos, som Skolestyrken har lavet for at efterligne energien i pressefoto.

Hvis I har ekstra tid til emnet, kan I drøfte i klassen, hvilken betydning det har for nyheder og informationssøgning, at billeder kan være AI-genererede. Hvad er fordelene og ulemperne? Og hvordan kan man vide, om et foto afspejler en ægte situation med ægte mennesker? Hvilke etiske dilemmaer er der forbundet med udbredelsen af AI-genererede fotos?

Aktivitet 4: Lav dit eget pressefoto

Fortæl eleverne, at de nu skal lave gruppearbejde og sammen skabe et "pressefoto". Som udgangspunkt skal eleverne tage fotoet uden brug af kunstig intelligens. Som afslutning skal de præsentere deres foto for klassen. Du inddeler eleverne i grupper.

Krav til foto:

- Valgfrit motiv
- Fotoet skal være energisk

Start med en kort fælles brainstorm i klassen om idéer til fotos. I den forbindelse kan du huske dem på, hvad I har talt om i forhold til at skabe energi i et foto indtil nu. Mind dem også om presseetik, og at de skal have samtykke, hvis der skal personer på fotoet.

Afsæt tid til opgaven – 60 min.

Læg op til, at de i gruppen enten kan tale, inden de går ud eller blive inspireret ude til deres foto.

Ting der vil være godt at overveje i gruppen:

- Hvordan skaber de energi i fotoet?
- Hvordan skal deres foto fange beskuerens opmærksomhed?
- Hvilke lag (forgrund, mellemgrund, baggrund), skal der være i fotoet?
- Hvordan skal perspektivet være?

Præsentation: Tag stilling til, hvordan du som lærer vil have fremlæggelserne:

- Eleverne får udskrevet deres foto i stort format og præsenterer det og forklarer kort om, hvorfor de har valgt dette motiv, og hvilken energi der er i fotoet.
- Eleverne præsenterer deres foto på SMART board-tavlen og fortæller om energi, bevægelse, perspektiv og lag.

OBS

Overvej, hvilken gruppesammensætning der vil skabe størst engagement og størst tryghed. Det vil være forskelligt, om det giver mest mening at inddele efter fagligt niveau, så eleverne kan spejle sig i hinanden, eller så de kan hjælpe hinanden – eller om de skal være sammen med nogle, der socialt kan inspirere og give tryghed i gruppen.

Afslutning: Giv og tag

Du kan vælge at evaluere forløbet ved at lade eleverne dele deres ny viden med hinanden. Eleverne skriver hver fem ting ned, de har lært. Derefter går de rundt i klassen og deler med de andre – de *giver og tager* andres nye viden.

Materialer:

- Print foto (se bilag) til brug i dobbeltcirkel.
- Eleverne skal bruge deres telefoner eller anden enhed, der kan fotografere.

Sådan lever undervisningen op til de fire pejlemærker for trygge fællesskaber i undervisningen

Et fælles "vi" for klassen

Du skaber muligheden for et fælles "vi", når eleverne gennem samtale, undersøgelse og produktion skal forholde sig til et fælles emne. Når de i grupper skal producere deres egne pressefoto og efterfølgende fremlægge det for hinanden, får eleverne følelsen af at være fælles om et tema.

Du kan overveje, om det giver mening at vælge et overordnet tema for arbejdet med pressefotos. Du kan vælge et tema, der passer til klassens øvrige aktiviteter i andre fag, så der bliver skabt en sammenhæng. Det kan være temaet krig, som kan passe til historieundervisningen eller temaet natur, som kan passe til biologi. Du kan også vælge temaer, der relaterer sig til fællesskabet, som fx sammenhold, venskab, hjælpsomhed eller misundelse.

At kunne bidrage og lykkes

Samtalerne i dobbeltcirklerne skaber rum for, at samtalen bliver uformel og fjerner fokus fra den faglige præstation. Forløbet har fokus på andre kompetencer end de skriftlige, og det kan skabe succes og deltagelsesmuligheder for elever, som har kunstneriske kompetencer. Derudover gør arbejdet i grupperne det muligt for eleverne at støtte og supplere hinanden.

Relevant, aktuel og meningsfuld for eleverne

Måske er der særlige temaer, som optager klassen, og som kan være tema for pressefotos? Fx klima, musik, dyr, sport. I kan også sætte fokus på en aktuel nyhed, som eleverne har hørt om. Det kan være noget lokalt, der er foregået, eller noget de har hørt forældrene tale om. Få evt. idéer fra medier som Børneavisen (Politiken) og Ultrant.

Et mangfoldigt billede af samfundet

Især mediegenre er fuld af fortællinger, der handler om normer, stereotyper relationer, svigt, glæde, vrede, følelse af anderledeshed osv. Grib mulighederne for på neutralt grundlag at sætte forskellige livsformer, følelser og oplevelser på dagsordenen i klassen, når eleverne deler deres fotos. Hav altid en åben og inkluderende tilgang til at høre og tale om elevernes egne oplevelser med temaet.